На **30 август от 11.30 часа** доброволци, майстор зидар и чираци ще приготвят кирпич за направата на традиционно сушило в с. Гарван, Габровско. Всички заедно ще запретнат не ръкави, а крачоли и ще мачкат кал и слама за кирпичени тухли каквито предците им са използвали за градеж на къщи и стопански постройки. Ще участват членовете на читалище „Христо Ботев 2008" - автори на проекта, местни жители и гости от партньорски читалища в Габрово. Събитието ознаменува началото на строителството на сушило за сини сливи, което се възстановява по проекта „НеЗабравено имане – 2".

Сламата или по-точно мекината (най-дребният остатък при вършитба), с която ще бъде замесен кирпичът, ще пристигне от едноименното село в община Ситово. Ще го донесат самодейците от добруджанското село, откъдето тръгват корените на днешните балканджии в Гарван и съседните габровски села. В най-тежките години на робство преселниците изоставили плодородната си земя и се скрили във вековните гори на габровския балкан. Векове по-късно далечните роднини от крайдунавското и балканското село Гарван ще се съберат за поредна среща, за да забъркат здравата спойка на традиционните тухли от кал, в която ще вложат и шепа дребна слама от златното жито на Добруджа.

Желанието на доброволците от „НеЗабравено имане – 2" е да възстановят старо кирпичено сушило от с. Гергини, подлежащо на премахване, и да го преместят в двора на читалището в Гарван, където да заживее своя втори живот. Възстановяването на сушилото ще възроди местната традиция за преработка и съхранение на плодове и зеленчуци вместо варенето на компоти и конфитюри, ще даде възможност за ползването на биотехнологии при съхранението на храната и ще разнообрази менюто

на местните като прибави вкусни и здравословни храни.

За целта доброволците разчистиха терена, където вече са поставени основите на сушилото. Направена бе ограда, а стар кладенец бе възстановен и обезопасен. Постепенно се създава малък етнопарк до старото гарванско училище с читалищната библиотека, етнографската музейна сбирка и клуба на доброволеца.

Читалище „Христо Ботев 2008”, което инициира и осъществява проекта, провежда последователна дейност за запазването на местното биоразнообразие. При тяхната предишна инициатива „НеЗабравено имане” чрез ашладисване бяха съхранени около 20 вида устойчиви на вредители местни сортове овощни дръвчета, което дава възможност на стопаните да отглеждат плодове без или с ограничено ползване на вредни химикали. Сега с „НеЗабравено имане - 2” възстановяването на сушилото ще даде възможност и за здравословната преработка и съхранение на домашната биопродукция.

Сушилото е начин да бъдат възродени забравени местни практики, които могат да създадат поминък на семействата от района. Чистата природа, развитието на семейното стопанство и екологичното самосъзнание на местните хора допринасят за устойчивото развитие на малките населени места, а това е опит да се пречупи тенденцията за обезлюдаване на селата в Габровския балкан (най-много в страната). Чрез дейността си читалището се стреми да създава подкрепяща среда за дребното фермерство, поминъка и отдиха на жителите и собствениците на имоти. „НеЗабравено имане – 2” е успешна крачка напред именно в тази посока.

Пряката полза от сушилото е свързана най-вече със здравето. Постепенно то ще измести традицията за варене на компоти, комфитюри и сладка чрез използването на големи количества бяла захар. Освен това води до спестяване на електричество при приготвянето на храната. Не на последно място сушилото допринася за превръщането на една замърсена територия в центъра на селото в привлекателен за отдих парк. Възможността да се възползват от възстановеното сушило ще имат близо 1000 постоянни и пребиваващи жители на Гарван, както и всички от съседните населени места и областния град.

Организаторите на проекта очакват хората да използват сушилото ежеседмично през есента, когато масово се преработват плодове и зеленчуци, както и периодично от късна пролет до края на лятото - предимно за сушене на гъби и някои видове зеленчуци. Доброволците от читалището се надяват да предизвикат интереса на местните към консумацията на сушени продукти, която може да се превърне в удачна дейност за подпомагане на семейния бюджет. Сушилото ще обогати дейността на „Христо Ботев 2008” с възстановки и демонстрации и включването им в туристическите програми за гостите в региона.

До приключването на проекта през октомври предстоят още строителни работи. Завършването им ще бъде ознаменувано с ритуал по запалване на сушилото и демонстрации. Освен сушенето на плодове ще бъде показано как се прави традиционното ястие триенца, как се пекат на жар сланика, чушки и картофи и др. Децата от района ще се включат в уъркшоп „Вкусни картини“ и ще получат информация за местните традиции, здравословното хранене и природосъобразния начин на живот. Накрая на място до сушилото ще бъде поставена информационна табела. Цялата информация относно построяването и функционирането му ще бъде включена и в брошура, която да популяризира направата на съоръжението и да привлече любителите на здравословната храна. Освен това технологията ще бъде описана, илюстрирана и качена във Фейсбук, за да може всеки, който пожелае да я приложи, да има достъпни упътвания.

„НеЗабравено имане -2” се реализира с финансов ресурс от тазгодишното издание на конкурса „Направи си сам”, след като през март проектът се нареди сред победителите. Конкурсът за малки зелени идеи „Направи си сам” предоставимикрогрантове на 24 зелени инициативи в цялата страна. „Направи си сам” подпомага гражданските зелени проекти и се организира от екологично сдружение „За Земята”.

За повече информация за „НеЗабравено имане -2”, моля, свържете се с:

Маргарита Николова

читалищен секретар и ръководител на проекта

тел.: +359 878825642

e-mail: hristo.botev2008@jmail.com, margaritast1957@abv.bg